

in dienst van mensen
met een beperking

2

op koers

Raad van Bestuur

Doorgaan op de ingeslagen weg

Sinds begin dit jaar staan de kranten
vol met sombere berichten.

De kredietcrisis trekt een
zware wissel op de Nederlandse economie.

Deze crisis komt precies in de
eerste periode van ons beleidskader 2008 – 2011.

Moeten we ons grote zorgen maken?

Amarant bekend kleur

De thema's van het strategisch kader 2008 - 2011:

- De cliënt kiest
- Een volwaardige plek in de samenleving
- Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen
 - Onderscheiden en positioneren
 - Kwaliteit en innovatie
 - Medezeggenschap
- Service en ondersteuning

Amarant bekend kleur is beschikbaar via www.amarant.nl

vlnr Ronald Helder en Erik-Jan Borgmeijer

Op dit moment heeft de kredietcrisis geen invloed op onze beleidsplannen. Amarant is een financieel gezond bedrijf. We hebben het jaar 2008 afgesloten met een positief resultaat. De begroting voor 2009 geeft voldoende financiële ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Op een totale begroting van ongeveer 160 miljoen gaat het dan om een bedrag van 4 tot 5 miljoen euro (ongeveer 3 procent), afkomstig uit fondsen, subsidies en vastgoedinkomsten. Met dit geld kunnen we de geplande projecten in het kader van ons strategisch beleid gewoon uitvoeren.

Actief en creatief in 2008

De goede bedrijfsresultaten van 2008 kwamen niet vanzelf. Samen met onze managers en medewerkers hebben we dit bereikt. Daarbij is een aantal factoren van invloed geweest. Ieder district binnen Amarant is verantwoordelijk voor de eigen inkomsten en uitgaven. Een gezond financieel beleid op team- en op districtsniveau betekent een gezond Amarant. Onze districtsmanagers hebben dit redelijk tot goed in de vingers gekregen en geven zo sturing aan hun eigen inkomsten en kosten. We zijn actief en creatief gebleken in fondsenwerving en het verkrijgen van aanvullende subsidies. Onze districtsmanagers, maar ook de managers bij Vastgoed en de Servicegroep zien kansen en benutten die, bijvoorbeeld bij het verwerven van Europese subsidiegelden (ESF). Het zorgkantoor Midden-Brabant heeft Amarant gekwalificeerd als A-zorgaanbieder. Doorslaggevend is dat Amarant een aanbod heeft voor cliënten met complexe zorgvragen en werkt aan effectieve ketenzorg. Ook zoekt Amarant de innovatie op, onder meer door de komst van het Leo Kannerhuis Brabant (behandeling van autisme) en de samenwerking met de verslavingszorg en de GGZ.

Koers vasthouden in 2009

Voor 2009 houden we vast aan de ingezette koers. De zeven thema's van Amarant bekend kleur, strategisch kader 2008 – 2011, zijn daarbij onze 'routeplanner'.

In 2009 zal er bijzondere aandacht zijn voor het (verder) ontwikkelen van beleid voor de specifieke doelgroepen van Amarant en in aansluiting daarop de doelgroepgerichte scholingsprogramma's voor medewerkers via

Amarant Academie. Afhankelijk van de indicatie van de cliënt, maken wij in goed overleg afspraken met de cliënt. We zullen ons ook houden aan deze afspraken vastgelegd in het persoonlijk plan. Daarbij doen we wat we zeggen en zeggen we wat we doen. In de districten gaan we de medezeggenschap van cliënten en hun wettelijk vertegenwoordigers versterken. We zetten specifiek in op de ontwikkeling en ondersteuning van cliëntenraden op lokaal niveau. Amarant is actief in alle regio's van Noord-Brabant. Per regio zullen we inventariseren welke (nieuwe) begeleidingsvragen er zijn en wat daarop ons antwoord is. Als er witte vlekken zijn in ons aanbod, dan gaan we daarmee aan de slag. In iedere regio van Brabant wil Amarant zich onderscheiden met een toegankelijk, herkenbaar en beschikbaar zorgpalet, met passende dagbesteding in de buurt en specialistische zorg en behandeling in de regio.

Kortingen en de kredietcrisis

Vorig jaar is besloten tot een korting in de ambulante zorgverlening (met name de inperking van ondersteunende begeleiding). Ook hebben we sinds vorig jaar te maken met de invoering van de zorgzwaartebekostiging voor zorg met verblijf (zzp's). Dit laatste is geen korting maar de zorgzwaartebekostiging veroorzaakt zeker verschuivingen van budget, ook binnen Amarant. De kabinetsplannen die bekendgemaakt zijn in het kader van de kredietcrisis zullen dit jaar niet leiden tot extra kortingen in de AWBZ-financiering. Wel is te voorzien dat er landelijk een matiging zal zijn in loonontwikkeling terwijl tegelijkertijd het aantal arbeidsplaatsen zo veel mogelijk op peil blijft. Er zullen dus verschuivingen zijn van het aantal arbeidsplaatsen, maar de werkgelegenheid binnen Amarant als geheel blijft behouden. Er zal zelfs, in totaal, beperkte groei zijn. In 2009 groeit het aantal banen bij Amarant met twee tot drie procent. Dat betekent concreet ongeveer honderd arbeidsplaatsen erbij (dit betreft ook parttime plaatsen, dus geen honderd Fte). De verwachting nu is dat er in 2010 een vergelijkbare groei zal zijn, mits natuurlijk het kabinet niet komt met aanvullende maatregelen.

Erik-Jan Borgmeijer en Ronald Helder
Raad van Bestuur Amarant

1

In dit nummer o.a.

Het Eigen Initiatief Model
Ouders horen erbij
Werk maken van medezeggenschap
Naar de Special Olympics

Jij verandert en de cliënt verandert mee

Het team van appartementencomplex Om de Haenen in Teteringen volgt vandaag module 6 van de training Eigen Initiatief Model. Samen met het team bekijkt en bespreekt trainer Luc Broers een aantal praktijkopnames van interactiemomenten met cliënten.

Neem je te snel over?

Erik gaat zijn avondmaaltijd koken. Begeleider Ingrid is erbij. "Ik heb bij Erik vaak het gevoel dat ik te veel doe", zegt Ingrid. "Ik neem het snel over." Op het filmpje is te zien dat Ingrid inderdaad 'in de startblokken' staat om in te grijpen. Als de rijst overkookt, komt Ingrid direct naast Erik aan het fornuis. Zij controleert de knoppen en maakt de kookplaat droog. Erik staat erbij en kijkt ernaar. Trainer Luc stopt het filmpje. "Ik snap wel waarom je dit doet," aldus Luc, "je wilt geen gevaarlijke situatie. Maar je ontnemt Erik een moment om zelf na te denken. Hij raakt niet in paniek door het overkoken van zijn rijst. Misschien kan hij dit best zelf oplossen. Nu doe jij het voor hem. Zo houd je aangeleerd afhankelijk gedrag in stand." Luc adviseert Ingrid om de volgende keer minder opvallend te observeren: "dan geef je Erik meer ruimte".

Wat kan Astrid zelf?

Samen met begeleider Wendy maakt Astrid een boodschappenlijstje voor het avondeten. Wendy bespreekt vooraf met Astrid hoe ze dit aanpakken: jij doet het en ik zit erbij.

Met behulp van de vragen van Wendy (wie eten er mee, wat ga je maken en wat heb je dan nodig?) maakt Astrid haar lijstje. Dat gaat langzaam. Astrid heeft tijd nodig om na te denken en ze krijgt die ook van Wendy.

Als Astrid het lijstje voor nasi bijna compleet heeft, zegt zij: "we missen iets". Maar ze kan niet bedenken wat dan. Ook na een poosje nadenken, weet Astrid het niet. Wendy spreekt het verlossende woord: "we missen de kruidenmix".

Trainer Luc stopt het filmpje: "wat vinden we hiervan?" De reacties zijn wisselend: "ik had Astrid zo naar de winkel laten gaan. Ze was er vanzelf achter

Wat is het Eigen Initiatief Model?

Het Eigen Initiatief Model is een leer- en begeleidingsmethode die een sterk appèl doet op de competenties van begeleiders: hoe kun je zo begeleiden dat je de regie zo veel mogelijk bij de cliënt laat? En hoe kun je de cliënt uitnodigen om zélf tot doen te komen?

Aan de hand van het 'stoplicht' reik je cliënten denkvaardigheden aan: een plan maken voor je iets doet (rood), volgen en bijsturen terwijl je bezig bent (oranje) en terugkijken als je klaar bent (groen). Het is je taak als begeleider om het stoplicht steeds opnieuw toe te passen: voorbereiden van een leersituatie, waarbij je de capaciteiten van die cliënt en de eventuele risico's in kaart brengt, afspraken maken met de cliënt, aan de slag en vervolgens terugkijken in een leergesprek met de cliënt. Bij Amarant is veel ervaring opgedaan met het Eigen Initiatief Model; de begeleidingsmethodiek is vast onderdeel van het opleidingspakket van Amarant.

gekomen". En: "één keer de kruidenmix vergeten, is de volgende keer beter weten". Luc vat samen: "je geeft Astrid tijd om na te denken. Dat is positief. Ik weet niet of Astrid kan omgaan met het eventueel ontbreken van de kruidenmix. Belangrijk is dat jij je bewust blijft van je eigen gedrag. Als jij inschat dat Astrid het aankan, kun je ook je mond houden en kijken wat er gebeurt. Dat is de gedragsverandering van het Eigen Initiatief Model: je gaat van "hoe kan ik helpen?" naar "wat kan deze cliënt zelf?"

Met dank aan Ans Santegoets, Luc Broers, Meta Aarts en het team van Om de Haenen. Vanwege privacy zijn namen van cliënten gefingeerd.

De dame op de foto is niet de cliënt Astrid die voorkomt in de tekst.

Ruimte geven kan op veel manieren

Meta Aarts werkt als persoonlijk begeleider bij woning Bosloop in Prinsenbeek. Meta werkt tevens als trainer Eigen Initiatief Model. Meta: "Het is geen kunstje. Het is een methodiek gericht op jou als begeleider. Jij verandert en de cliënt verandert mee. Voorheen dacht ik dat ik vraaggericht werkte. Dat viel in de praktijk vies tegen. Nu stel ik letterlijk vragen aan cliënten."

Via het Eigen Initiatief Model leer je inzicht krijgen in het denkproces van cliënten, vindt Meta. "De methode is ook zeer bruikbaar in de begeleiding van cliënten met ernstige verstandelijke beperkingen. Een praktijkvoorbeeld: een cliënt die gebonden is aan een rolstoel, vindt het fijn om op de grond te liggen. Hij veegt dan graag de vloer met een handveger. Die beweging geeft hem plezier. In ons team vroegen we ons af of de man zelf kon aangeven wanneer hij op de grond wil liggen. Hij moet daarbij immers geholpen worden. We kwamen op het idee om de handveger altijd in het zicht op de vensterbank te leggen. En het werkt: als de man op de grond wil liggen, pakt hij de handveger. Op eigen initiatief!"

Boek Begeleid ontdekkend leren

Het Eigen Initiatief Model in zes stappen

Ans Santegoets, coördinator Trainingen Eigen Initiatief Model bij Amarant, heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het onlangs verschenen boek Begeleid ontdekkend leren. Het boek geeft een praktische uitwerking van het Eigen Initiatief Model. De uitgave is zeer toegankelijk geschreven, biedt tal van herkenbare praktijkvoorbeelden en tips, een werkwijzer met het stoplichtmodel, uitgewerkt in zes concrete stappen, en een dvd waarop te zien is hoe begeleid ontdekkend leren werkt in de praktijk. Een aanrader voor iedereen die wil leren werken met het Eigen Initiatief Model!

Begeleid ontdekkend leren

Het Eigen Initiatief Model in zes stappen
Uitgeverij Nelissen, 2009

Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel

Ouders horen erbij

Sinds twee jaar wonen elf jonge mensen in de verbouwde voormalige Pauluskerk aan het Europaplein in Dongen. Vijf jongeren met meervoudig complexe beperkingen wonen in de ene vleugel van het grote gebouw. In de andere vleugel zijn de appartementen voor de cliënten die minder intensieve zorg nodig hebben. Iedere dag zijn er ouders in huis.

Bryan Blewanus

Judith van Rijswijk

Maken of breken

Mieke in 't Groen, moeder van Sanne, vertelt dat samenwerking met het team echt uitgangspunt is voor de ouders aan het Europaplein. "Jij kent je kind het beste, dus je wilt er dicht bij blijven. Een aantal van ons heeft ervaringen elders, ook bij andere voorzieningen van Amarant, en die zijn niet altijd positief. Ouders zijn niet overal vanzelfsprekend welkom. Een team kan in die zin een voorziening maken of breken. Als men het onderling niet eens is over de contacten met ouders, dan loopt het niet. En dan maak je je zorgen."

Sanne in 't Groen

Ann van Rijckevorsel, moeder van Bryan Blewanus, vertelt waarom het aan het Europaplein wel goed gaat: "Er is wederzijds waardering en respect. We hebben samen iets opgebouwd. Via mail of telefoon wisselen begeleiders uit met ons. Het team heeft een sympathieke aanpak: wil je dat we je dingen uit handen nemen, dan kan dat. Maar het hoeft niet per se en alles in overleg." Mieke in 't Groen vult aan: "Ik kan nu kiezen voor de leuke dingen met Sanne. De zware zorglast kan ik overdragen

aan de begeleiders. Zo lang we elkaar daarin op de hoogte houden, ben ik gerust."

Dure zorg

Dat wil niet zeggen dat er helemaal geen vragen of zorgen zijn. De woning Europaplein is heeft een 24-uurs bezetting en dat is duur. Enkele cliënten hebben zeer intensieve zorg nodig en krijgen die ook. Maar blijft deze prachtige accommodatie ook in de toekomst betaalbaar voor Amarant, met voldoende personeel? "Op andere plaatsen heb ik minimale personeelsbezetting meegemaakt", zegt Jannie van Rijswijk, moeder van Judith, "dan kon er geen vervanging ingezet worden voor zieke collega's. Voor jou als ouder voelt dat helemaal niet goed. Dat wil je niet."

Wally de Jong, vader van Tamara, heeft andere zorgen. Zijn dochter woont redelijk zelfstandig in de vleugel waarin minder intensieve zorg nodig is. Binnenkort komt er een herindicatie voor Tamara en haar vader is bang dat zij 'te goed' zal blijken voor het Europaplein. "Twee jaar geleden hebben we voor het eerst een indicatie aangevraagd voor Tamara. Zij heeft haar plekje helemaal gevonden hier in het clubje aan het Europaplein

Strijd voorkomen

Ouders en begeleiders willen vaak hetzelfde, namelijk de best mogelijke zorg voor de zoon of dochter die cliënt is bij Amarant. Toch verlopen contacten niet altijd vlekkeloos. Maarten Welvaarts: "Als een kind bij Amarant komt wonen, moeten ouders noodgedwongen de zorg gaan delen met begeleiders. Dat is moeilijk. In dat proces wil je als ouders vaak 'alles' weten en zien. Het komt voor dat begeleiders dit opvatten als 'op de vingers kijken' en zich afsluiten voor ouders. Dan heb je strijd. Ik vind dat wij, medewerkers van Amarant, moeten zorgen dat dit niet gebeurt. Het is onze taak om op een respectvolle manier in gesprek te blijven met ouders en familieleden."

en Tamara heeft veel geleerd van haar begeleiders. Mogelijk komt uit de herindicatie dat zij zelfstandiger kan wonen. Maar waar dan en hoe dan? Toen het Europaplein zich aandiende, waren we niet op zoek voor Tamara. Nu moeten we misschien noodgedwongen op zoek. Dat blijven lastige dilemma's voor ouders."

Tonny Aarts, moeder van Marjolein, is blij met de woonplek Europaplein. "Toen Marjolein hier kwam, heb ik begeleiders expliciet gevraagd of zij ouders niet liever buiten de deur houden. Dat bleek niet het geval. Ouders horen erbij, kreeg ik te horen en dat stelde me gerust." Ook de ouders van Karlijn Rullens zijn positief. "Het Europaplein is een lot uit de loterij. Niet alleen omdat je in het gebouw letterlijk de ruimte hebt, maar vooral omdat je hier mag zeggen wat je wilt voor je kind. Als ouders hebben we een spannende tijd achter de rug. De meesten van onze kinderen kwamen van thuis. Zouden ze last van heimwee krijgen in hun nieuwe appartement? Hoe zou het gaan met de begeleiders die jouw kind helemaal niet kennen? We willen voor onze kinderen geen instelling. Onze wens is een 'thuis' in de vorm van een 'groot gezin'. Dat blijkt mogelijk aan het Europaplein."

Warm welkom

Wanneer voelen ouders en familieleden zich welkom in de woning waar hun kind of familielid wordt verzorgd en begeleid? "Moeilijk om daar een recept voor te geven", zegt clustermanager Maarten Welvaarts. "Maar ik hanteer wel enkele basisafspraken: als zorgprofessionals staan we naast ouders, we weten het niet vanzelf beter. Ook gaan we geen strijd aan met ouders. We gaan in gesprek omdat we iets van elkaar kunnen leren. Daarbij bepalen wij niet wat belangrijk is voor ouders. En zijn er problemen, dat hoort het bij onze taak om samen met ouders naar oplossingen te zoeken. Daarbij mag ook gezegd worden wat Amarant wellicht niet goed doet."

Marjolein Aarts

Bewegingsagogie

Axel legt de lat hoog

Drie keer per week komt Axel Smeets naar de sportzaal van 't Hooge Veer. In een behoorlijk tempo en met intense aandacht voert Axel zijn oefeningen uit. Bewegingsagogen Arno en Karin zijn in de buurt voor instructie, maar laten Axel zelfstandig werken. "Als je steeds contact zoekt met Axel, kan hij zich niet concentreren," zegt Karin. "Dat heeft

dan vervelende gevolgen in gedrag, want Axel legt de lat hoog. Hij is een perfectionist en doet de dingen graag helemaal goed. Onze terughoudendheid geeft hem de ruimte om zijn taken zorgvuldig af te werken. Daarbij doen we altijd een beroep op zijn eigen inzicht en vaardigheden. Pas dan is Axel tevreden."

Axel verzamelt de linten die onder aan het grote bed hangen. Zonder hulp doet hij ze een voor een in de ton die hij met zich mee schuift. Bij het laatste lint kijkt hij trots naar Arno: opdracht volbracht!

Axel pakt een ring en beweegt achterwaarts met zijn rolstoel naar de paal. Hij blijkt heel goed in staat om de afstand te schatten. De ring gaat om de paal. Tot vijf, zes keer toe herhaalt Axel deze oefening.

Overgooien met de bal kost Axel zichtbaar moeite.

Ook het pakken van de bal, als stagiaire Kim heeft gegooid, is fysiek zwaar voor hem. Heel even zoekt Axel naar afleiding, maar Arno en Karin geven niet thuis. Zij zijn bezig met andere cliënten in de zaal. Dus gaat Axel door; geconcentreerd en helemaal gefocust op zijn vermogen om die bal te gooien.

Activering

De bewegingsagoog speelt creatief in op de bewegingscapaciteiten van cliënten en reikt nieuwe mogelijkheden aan die aansluiten bij de individuele behoeften.

Bijvoorbeeld zelf bewegen of bewogen worden op de schommel of trampoline, spelletjes met een bal, wateractiviteiten in het zwembad of parcoursspelletjes met diverse opdrachten.

Vijf vragen aan

Arno, teamleider bewegingsagogie

Psychomotorische therapie

Op verwijzing van de gedragsdeskundige kunnen cliënten terecht voor individuele therapie die is gebaseerd op lichamelijk bezig zijn.

Wat doe je voor werk?

"Als bewegingsagoog maak je bewegingsprogramma's op maat. Bewegingsoefeningen helpen bij het aanleren of in stand houden van vaardigheden. Maar er is meer: via sport en bewegen kunnen cliënten grenzen verkennen en op een andere manier contact maken met de mensen en de wereld om hen heen."

Help je veel cliënten?

"Ja. Per week komen er ruim driehonderd cliënten naar de locaties 't Hooge Veer en Daniël de Brouwerpark. Sommige cliënten komen drie keer per week een half uur of drie kwartier bewegen, anderen komen een keer in de week. Veel cliënten sporten in een groepje. Maar vanwege hun beperkin-

gen sport een grote groep naast elkaar en niet zozeer met elkaar."

Overdag of 's avonds?

"Dat is verschillend. De cliënten die recreatief willen zwemmen of bewegen, komen in hun vrije tijd. Cliënten die overdag komen, hebben vrijwel altijd een specifieke hulpvraag waar wij mee aan de slag gaan." Arno wijst naar Jac die om 11.30 uur in de ochtend zijn baantjes trekt in het zwembad. Zelfstandig en zonder op of om te kijken. "Sinds Jac met een ijzeren regemaat twee keer in de week zijn baantjes

Recreatief bewegen

De bewegingsagogen bieden veel recreatieve bewegingsactiviteiten. Bijvoorbeeld lekker in het water dobberen, genieten van het schommelen, heerlijk ontspannen op het enorme ligbed dat vrij in de sportzaal hangt enzovoort.

Oefening en instructie

Cliënten kunnen leren zwemmen, fietsen, voetballen, judoën enzovoort. Cliënten die willen (gaan) sporten bij een vereniging, kunnen met ondersteuning begeleid worden naar reguliere clubs.

zwemt en vooral sinds zijn wonen en werk een vaste regelmaat hebben, zijn de gedragsproblemen verminderd", aldus Arno. "Misschien wordt hij rustig door het zwemmen. Dat weten we niet precies."

Ook ernstig gehandicapte cliënten?

"Ja! Veel van deze cliënten zijn opgesloten in hun eigen lichaam en hun eigen wereld. Door beweging kunnen we hen soms op een andere manier bereiken. Daarbij is het de kunst om uit te dagen, maar niet te ontregelen." In de sportzaal loopt Arno naar Virginia. Deze tengere jonge vrouw staat op een lage bank met haar handen om een sport van het klimrek geklemd. "Virginia is ondernemend", zegt Arno, "maar als er geen appèl op haar wordt gedaan, gebeurt er niks."

Tegelijkertijd moet je afstand houden want het contact is snel te veel." Arno gaat heel even naast haar staan en doet haar voor hoe zij twee stappen opzij kan

doen.

In een flits signaleert zij wat er gebeurt. "Deze manier van uitlokken vindt Virginia vaak leuk", zegt Arno. Vandaag blijft zij echter staan waar zij staat. Even later maakt zij wel ontspannen geluiden. "Virginia zingt", zegt Arno.

Is het lekker vrijblijvend?

"Nee, dat is het niet", aldus Arno, "we willen gedrag van onze cliënten gericht beïnvloeden en we vragen dus ook iets van cliënten. Bijvoorbeeld: Juliën van twintig komt aan het einde van de dag en dan is hij druk. Hij wil rennen, met dingen gooien en uitdagen. Dat mag, maar zonder begrenzing verdwaalt Juliën in vervelend gedrag. Wij bepalen dat hij eerst een aantal balletjes in een ton gooit. Die taak kan hij goed uitvoeren. Eenmaal klaar is dit een positieve ervaring. Daarna gaat hij rennen met een van ons en als afsluiting kan hij heel ontspannen schommelen. Deze aanpak werkt, niet alleen voor Juliën, maar voor veel cliënten."

Met dank aan bewegingsagogen Arno Brekelmans en Karin Fallinger-Nagzaam en stagiaire Kim Horsten.

Werk maken van medezeggenschap

Amarant heeft medezeggenschap voor cliënten hoog in het vaandel staan. We willen hier werk van maken, maar de praktijk laat zien dat het meepraten op locatie nog te vaak een ondergeschoven kindje is.

In het district Breda - Oosterhout is medezeggenschap een van de speerpunten van 2008-2009. Een werkgroep heeft op een vriendelijke en duidelijke manier een aantal zaken geregeld. Het resultaat mag er zijn. Er zijn achttien nieuwe cliëntenraden (op locatie) gestart en daarmee heeft nu tachtig procent van de voorzieningen in het district een cliëntenraad.

De raden zijn zeer divers van samenstelling; soms bestaan ze alleen uit cliënten, soms is er een combinatie van cliënten en een onderdeelcommissie van cliënt-

vertegenwoordigers en een heel enkele keer is er een raad van cliëntvertegenwoordigers die de belangen van de cliënt vertegenwoordigt. Uitgangspunt blijft om zoveel als mogelijk de raden te laten bestaan uit cliënten.

De raad krijgt hulp van een cliëntondersteuner, liefst een begeleider van een andere voorziening. De clustermanager is een duidelijke gesprekspartner voor de cliëntenraad. Dit betekent dat hij of zij aanwezigheid moet tonen op de bijeenkomsten. Niet alleen om direct antwoord te geven op vragen maar ook om duidelijk te maken dat de cliëntenraad

De cliëntenraad van woning Heilaarstraat 104D in Breda

serius genomen wordt. In het district is Anja Hendrickx voor een aantal uren aangesteld als coach cliëntenraden. Zij biedt teams en cliënten informatie en ondersteuning. Ook kan Anja laten zien hoe individuele vragen van cliënten vertaald kunnen worden naar een vraag die relevant is voor meer cliënten.

De vraag 'waarom duurt het zo lang voordat er iets aan mijn kapotte raamkozijn wordt gedaan?' kan worden vertaald in: 'hoe is klein onderhoud geregeld in deze voorzieningen waar kan ik terecht met klachten en vragen?'

De cliëntenraad van woning Daalbouw heeft het tot zijn taak gemaakt om jaarlijks de nieuwjaarsreceptie in het district te organiseren. Van begin tot eind: uitnodigingen verzorgen, inkopen doen en desbetreffende helpende handen inschakelen. Zelf een drankje inschenken tijdens de nieuwjaarsreceptie 2009 bleek niet de bedoeling. Dit werd direct overgenomen door een lid van de cliëntenraad: "nee, dat is onze taak en zo kunnen we meteen in de gaten houden of bezoekers niet te veel drinken!" Duidelijk toch?

Beproefd recept

In het district Breda – Oosterhout is een reeks afspraken gemaakt over medezeggenschap en cliëntenraden op locatie- of voorzieningenniveau:

- iedere cliëntenraad krijgt een cliëntondersteuner; dit kan een begeleider zijn van de eigen voorziening maar ook van een andere voorziening in het district;
- twee keer per jaar komen de cliëntondersteuners bij elkaar voor uitwisseling, kennis delen en collegiale ondersteuning;
- alle cliëntondersteuners volgen een cursus bij Raad op Maat (voor meer informatie www.raad.opmaat.org, red.);
- de cliëntenraden zelf krijgen ook een cursus medezeggenschap;
- de clustermanager is regelmatig aanwezig bij de vergadering van de cliëntenraad; in het eerste jaar liefst om de andere keer en daarna minimaal vier keer per jaar;
- in het district is een coach cliëntenraden aangesteld; deze functionaris informeert teams en cliënten en helpt bij de opstart van nieuwe cliëntenraden;
- de coach cliëntenraden blijft beschikbaar voor alle cliëntenraden in het district;
- twee keer per jaar is het thema cliëntenraden onderwerp van gesprek in het districtsoverleg.

Wie heeft deze boten gebouwd?

Bij het opruimen van de zolder boven de wasserij/kledingwinkel aan het Daniël de Brouwerpark kwamen manager retail Kim van Dongen en haar teamleden een aantal zelfgebouwde modellen van schepen tegen. Oudere collega's wisten te vertellen dat de minutieus nagebouwde modellen gemaakt zijn door een cliënt. Maar door wie precies? Dat wist niemand meer.

Vandaar dat we uw hulp inroepen. Weet u door wie deze boten gemaakt zijn? Is

deze persoon nu nog cliënt bij Amarant? Heeft u de cliënt gekend in de periode dat hij werkte aan deze boten? Was het hobby? Een project in het kader van dagbesteding?

Wie weet, kent u het verhaal van deze cliënt en zijn boten. Stuur uw reactie naar: pr@amarant.nl.

U kunt ook bellen met de redactie van Op Koers: Ilse van Dongen, (013) 464 53 01.

G-team Attila

Ik hoop dat ik win

“Beginnen bij de pion, het eerste stuk hakken billen en daarna hekjes springen”, roept Yvette in ‘t Groen. Op de eerste zonnige lenteavond van dit jaar kan een enthousiast clubje jonge sporters niet wachten...

Trainer Yvette in ‘t Groen begeleidt de atleten die zich voorbereiden op de wedstrijden van de Special Olympics die op 7 juni plaatsvinden in Waalwijk. Het betreft de regionale spelen voor de provincies Noord-Brabant en Zeeland. Sporters Christel, Rob, Sven, Dimitri en Timothy zijn in het geheel niet zenuwachtig voor de spelen. Trots vertelt Dimitri dat hij pas geleden nog eerste is geworden op de 400 meter bij wedstrijden in Sittard. Ook Rob is daar eerste geworden, maar dan op de 60 meter sprintafstand.

“Onze atleten zijn heel enthousiast”, aldus Yvette, “we gaan regelmatig naar wedstrijden en ook als zij niet winnen, zijn ze toch trots op hun prestatie.”

Instructie

Het team dolt om Yvette heen; er wordt gewacht op nieuwe instructie. Collega-trainer Ans van Erve komt er even bij. Zij neemt Martijn, Siobhan en Ivo mee. Deze sporters hebben extra begeleiding nodig. Zij zouden verloren lopen in de grote groep g-atleten die in totaal bestaat uit zo’n 24 mensen. “Als trainers kijken we goed wat onze sporters aankunnen”, zegt Yvette, “lukt het om in de groep te sporten waarbij je algemene instructie krijgt? Of is het beter om in een klein clubje een-op-een-te trainen? Na aanmelding bij Attila, start iedereen in het kleine groepje. Doorstromen naar de grote groep is vaak mogelijk.”

Springen

“Spikes aan en staan bij de pion”, roept Yvette, “we gaan springen. Denk eraan: in de lucht je benen naar voren en lan-

den in de zandbak op je zij.” Christel gaat als eerste. Zij neemt een flinke aanloop, springt en komt in de zandbak tamelijk hard terecht. “Vergeten je benen naar voren te steken”, is het commentaar van Yvette. “Die benen, dat doe ik niet”, roept Christel. Yvette lacht en geeft de volgende sporter een seintje: gaan!

Het g-team van Attila traint iedere maandag- en donderdagavond van 18.30 tot 19.30 uur. Zomer en winter buiten, op de grote atletiekbaan achter het Willem-II stadion in Tilburg. Wilt u meer informatie over g-sporten bij Attila, kijk dan op www.av-attila.nl

Ook in Breda bij atletiekvereniging Sprint is een g-atletiekteam.

Voor meer informatie: www.av-sprint.nl

Kom naar de Special Olympics in Waalwijk

De Special Olympics maken het voor iedereen vanaf 8 jaar met een verstandelijke beperking mogelijk om wedstrijd sport te beoefenen. Sporters en teams van gelijkwaardig niveau strijden tegen elkaar. Maar winnen is niet het belangrijkste. Tijdens de Special Olympics in Waalwijk staat een belangrijke afspraak centraal: ik hoop dat ik win. Maar als ik niet win, heb ik mijn best gedaan!”

Tijdens het evenement zijn er wedstrijden in de volgende sporten: atletiek, basketbal, handbal (demo), judo, paardrijden, tennis, voetbal, wielrennen, zwemmen en hockey. Het evenement vindt plaats op zes sportlocaties in Waalwijk. De opening en afsluiting zijn bij voetbalvereniging RWB op sportpark De Gaard, Landgoed Driessen in Waalwijk.

De organisatie van het evenement is in handen van Tandem Support (ondersteuning mensen met een beperking) in samenwerking met Special Olympics Nederland.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met mevrouw W. Schapendonk, telefoon 06 - 505 167 33. E-mail: w.schapendonk@tandemsupport.nl

Invoering van de zorgzwaartebekostiging

Sinds 1 januari 2009 is de zorgzwaartebekostiging van kracht. Vóór 2009 ontvingen zorginstellingen een geldbedrag op basis van beschikbare capaciteit (het aantal plaatsen). Nu bepaalt de 'zorgzwaarte' van de cliënten het budget. Zo wordt het geld in de zorg beter verdeeld. Voor cliënten die weinig zorg nodig hebben, krijgen zorginstellingen minder geld dan voor cliënten met een grote zorgvraag.

Zorgzwaartepakket

Bij zorgzwaartebekostiging horen zorgzwaartepakketten. In een zorgzwaartepakket staat beschreven welke zorg een cliënt nodig heeft. Alle cliënten in de gehandicaptenzorg hebben een indicatiebesluit van het CIZ en sinds 1 juli 2007 voegt het CIZ bij dit besluit een zorgzwaartepakket. Hierin staat welke soort en hoeveel zorg de cliënt nodig heeft. Er zijn 29 verschillende zorgzwaartepakketten: lichte pakketten voor mensen die beperkte begeleiding nodig hebben en zware pakketten voor men-

sen die volledige verzorging en begeleiding nodig hebben. Er zijn pakketten voor mensen met een verstandelijke beperking, mensen met een lichamelijke beperking en mensen met een zintuiglijke beperking. Voor elk zorgzwaartepakket is een bedrag vastgesteld; dat bedrag is gebaseerd op het gemiddeld aantal uren zorg dat past bij het zorgzwaartepakket.

Samen met de betrokken cliënt bespreekt iedere zorginstelling hoe het bedrag dat hoort bij het zorgzwaartepakket het beste kan worden besteed. Deze afspraken worden vastgelegd in het zorgplan. Zo gebeurt dit ook bij Amarant.

Overgangperiode

De nieuwe manier van financieren kan gevolgen hebben voor individuele cliënten en voor instellingen. Amarant wil zorgvuldig te werk gaan. De invoering van zorgzwaartebekostiging gebeurt geleidelijk, over een periode van drie jaar. In 2010 zullen de eerste budgetver-

schuivingen merkbaar zijn. Dit is in lijn met het invoeringstraject van het ministerie van VWS. Kwaliteit van dienstverlening en een goed zorg- en leefklimaat voor alle cliënten blijven voorop staan. Wijzigingen in zorg aan cliënten worden altijd in overleg doorgevoerd.

Amarant brengt momenteel in kaart welke veranderingen er precies zullen zijn; in de komende periode zullen de districten en de sector dagbesteding hun plan van aanpak gereed hebben. Deze

plannen worden besproken met de betrokken (centrale en districts-) cliëntenraden en de ondernemingsraad.

Wilt u meer informatie over de zorgzwaartebekostiging en de invoering ervan?

Kijk op www.zorgzwaartebekostiging.nl. Op deze site van het ministerie van VWS treft u alle actuele informatie.

Aansluiting goed regelen

Als je achttien jaar bent, ga je van school naar vervolgopleiding of werk. Heel gewoon. Maar hoe gewoon is dat voor jonge mensen met meervoudig complexe beperkingen?

Jarenlang kwam Renske Havermans naar kinderdagcentrum De Paddestoel in Breda. Begeleiding daar is specifiek afgestemd op de ontwikkelingskansen van kinderen met meervoudige beperkingen. Vanuit De Paddestoel gaan veel kinderen naar het speciaal onderwijs. Maar als onderwijs volgen niet mogelijk is, blijf je bij De Paddestoel. Zo ook Renske. Volgens de (AWBZ-) regels moet je naar een vervolgplek als je achttien wordt. Daar is de financiering op afgestemd. Dit bleek voor Renske gemakkelijker gezegd dan gedaan.

“Met pieken is er nauwelijks doorstroom van het kinderdagcentrum (kdc) naar een dagcentrum voor volwassenen”, stelt Guus Janssen, clustermanager van De Paddestoel. “Daarbij moeten we ook de hand in eigen boezem steken. Intern hadden we de aansluiting naar de sector dagbesteding niet goed geregeld. Dit probleem hebben we aangepakt en we gaan nu meer planmatig te werk: welke jonge mensen gaan uitstromen, wat hebben zij nodig en wat wensen zij? Waar kunnen zij terecht en op welke termijn? Het is ons beider verantwoordelijkheid (kdc’s en dagbesteding, red.) om tijdig samen na te denken over een toekomstperspectief voor deze jonge mensen. Renske heeft te lang moeten wachten. Dat hopen we in de toekomst te voorkomen. Als er geen doorstroom is naar dagcentra voor volwassenen, kun je immers ook geen nieuwe kinderen aannemen op het kinderdagcentrum.”

Het inhoudelijke knelpunt is lastiger op te lossen. Hoe creëer je kwalitatief goede dagbesteding voor een relatief kleine groep jong volwassenen met ernstig meervoudige beperkingen? In de wetenschap dat dagbesteding per cliënt minder geld te besteden heeft dan het kinderdagcentrum. “De overheid zegt dat je op je achttiende jaar klaar bent met je ontwikkeling”, stelt Juriaan Kos, clustermanager dagbesteding in West-Brabant, “vanwege de financiën moeten we keuzes maken en zijn we ook genoodzaakt om individuele vragen (meestal) in groepsverband op te pakken. We hebben ervoor gekozen om ons dagcentrum in Oosterhout (Elckerlycplein) specifiek in te richten voor de ernstig gehandicapte cliënten in de regio West-Brabant. Cliënten kunnen daarnaast ook terecht in Rijsbergen (Groenensakker). In Midden-Brabant is er het dagcentrum

Floralaan aan het Daniël de Brouwerpark.”

Het besluit om het Elckerlycplein deze bestemming te geven, had wel gevolgen. Er kwam een regionale herschikking van cliëntplaatsen en begeleiders. Met ingang van 1 januari 2009 startte het Elckerlycplein met twintig cliënten. “Niet genoeg om de boel draaiende te houden”, zegt Juriaan.

Inmiddels zijn er 23 cliënten en het streefgetal voor dit jaar is 28. Een deel van de nieuwe cliënten zal zeker van De Paddestoel komen.”

Renske Havermans gaat naar het dagcentrum Elckerlycplein in Oosterhout. Daar wordt zij begeleid door Lisette van Bijsterveld. “We bieden een vaste structuur waarbij we ervoor zorgen dat onze cliënten niet te veel prikkels krijgen”, aldus Lisette. “Vanuit hun eigen groepje waaiëren cliënten uit naar andere groepen, bijvoorbeeld voor een uurtje beweging of andere activiteiten. Als begeleiders investeren we in kleine successen. Toen Renske hier in januari kwam, kon zij of wilde zij niet meewerken aan het opruimen van de afwas. Inmiddels zet Renske zelfstandig alle schone kopjes in de kast. Rust en veiligheid wil niet zeggen dat we niks proberen. Ontwikkeling blijft wel degelijk mogelijk.”

Vervroegd inleveren

Mensen met meervoudig complexe beperkingen krijgen vaak al op jonge leeftijd te maken met fysieke achteruitgang. Iemand van dertig kan al ‘ouderdomsklachten’ hebben. Dat is moeilijk; je moet vervroegd inleveren.

Hoe zoek je dan de balans in het programma dagbesteding? Juriaan Kos: “Precies daar zijn we goed in aan het Elckerlycplein. Samen met een betrokken oudergroep kijken we nauwkeurig wat iemand aankan en wat ook op langere termijn verantwoord is.

Het is erg belangrijk om daarover met ouders in gesprek te blijven; ook ouders leveren immers vervroegd in. Dat is een verwerkingsproces.”

Neem ouders mee en houd contact

“Renske heeft zeventien jaar op De Paddestoel gezeten”, zegt haar vader Nol Havermans. “Ook toen zij eenmaal achttien jaar was, vond zij het nog steeds prettig bij De Paddestoel. Het gebrek aan doorstroom was voor ons geen acuut probleem. Maar het verbaasde ons wel dat het kinderdagcentrum niet tijdig met concrete perspectieven kwam.”

Op een gegeven moment is Renske aangemeld voor een plaats dagbesteding via de cliëntenservice van Amarant. “Vervolgens hoorden we lange tijd niets”, aldus mevrouw Havermans. “Dat is jammer. Het is niet kwalijk dat er niet meteen plaats is, dat kan gebeuren. Maar het is wel fijn als je geïnformeerd wordt over de opties die er zijn en op welke termijn dan. Als ouders zijn we graag gesprekspartner voor de mensen die zoeken naar een plaats voor Renske. Neem ons mee in het denkproces. Nodig ons uit, vraag naar onze wensen en houd ons op de hoogte van wat kan en niet kan. Dat voorkomt vragen en twijfels bij ons en het is bovendien een prima vorm van klantenbinding!”

Ook de ouders van Renske weten dat dagbesteding minder geld heeft voor de begeleiding van hun dochter dan het kinderdagcentrum. “Eigenlijk is het raar”, zegt Nol Havermans, “Het is niet zo dat Renske tot haar achttiende van alles heeft geleerd en dat dit beklijft. Het is juist omgekeerd: iedere dag opnieuw moet je dingen blijven aanbieden en met haar oefenen, anders is straks alles weg. We zijn blij met begeleider dagbesteding Lisette die inderdaad ziet dat Renske iedere dag iets kan leren.”

Bijeenkomst Amarant bekent kleur

Op dinsdag 7 en donderdag 9 april waren in het district Daniël de Brouwerpark in Tilburg de eerste twee bijeenkomsten uit een reeks voor medewerkers.

Districtsmanager Harry Kat gaf toelichting op Amarant bekend kleur, strategisch kader 2008 – 2011. De thema's van het strategisch kader worden uitgewerkt in de districten en de sector dagbesteding. Harry Kat vertelde waar het district nu staat en welke ontwikkelingen er in gang zijn gezet, zoals het doelgroepenbeleid en een meer intensieve samenwerking tussen de drie centrumlocaties. Ook sprak hij over kwaliteit van dienstverlening en hoe scholing, samenwerking met andere organisaties en bijvoorbeeld ook wetenschappelijk onderzoek daaraan bijdragen.

Uit reacties van medewerkers bleek dat het doelgroepenbeleid als positief wordt ervaren: "eerst was ons aanbod versnipperd; het doelgroepenbeleid maakt dat we beter naar de specifieke vragen van cliënten kunnen kijken. Ook voor medewerkers is dit prettig. Het geeft een zekere rust: je kunt je helemaal concentreren op 'jouw' doelgroep. De doelgroepgerichte scholingsprogramma's van Amarant Academie sluiten hier goed bij aan. We willen de dingen die we doen, graag zo goed mogelijk doen en dat ook aan elkaar laten zien. Amarant Academie kan in dit proces een essentiële rol spelen."

Als aandachtspunt noemden de aanwezige medewerkers de veelheid van thema's in het strategisch kader. Er is behoefte aan duidelijke sturing met daarbij regelmatig momenten voor uitwisseling. De pop-gesprekken (persoonlijk ontwikkelingsplan voor medewerkers) zijn nuttig. Bij de invoering was er weerstand, maar met het doelgroepenbeleid vallen de puzzelstukjes op hun plek: je kunt je eigen kwaliteiten verder ontwikkelen binnen het grote beleidskader van Amarant.

Tot slot gaven de medewerkers aan zij deze bijeenkomsten als positief ervaren. Medewerkers willen graag betrokken worden bij de ontwikkelingen binnen Amarant. Het kader waarbinnen dit gebeurt, moet van Amarant komen. "Nodig ons uit om kennis en ervaringen uit te wisselen", aldus een van de aanwezigen, "op deze manier heb je en houd je betrokkenheid van medewerkers bij de organisatie."

In het kader van Tilburg 200 jaar werd begin april de Wielerszondag van Brabant gereden in een enorme roze tent op evenemententerrein 't Laar. De Vastgoed Groep van Amarant stelde 120 toegangskaarten beschikbaar voor medewerkers en cliënten. De kaarten vonden gretig aftrek, onder meer bij de cliënten die wonen aan de Veersestraat 28, 't Hooge Veer in Tilburg.

open dag

De Amarant Academie en het Leercentrum Amarant worden in september 2009 officieel geopend.

Graag nodigen wij u uit om alvast een kijkje te komen nemen en te ontdekken wat de mogelijkheden zijn op het gebied van opleidingen en cursussen voor personeel en cliënten van Amarant.

Bent u nieuwsgierig?
Kom dan naar onze open dag!

Dinsdag 12 mei 2009 tussen 15.00 en 19.00 uur

in het gebouw van de Amarant Academie
Montfortanenlaan 13
5042 CT Tilburg
telefoon 013 469 33 00

Namens de medewerkers van de Amarant Academie en Leercentrum Amarant heten wij u van harte welkom!

Amarant Academie en Amarant Leercentrum

Ook dit jaar was het G-voetbalweekend in Tilburg een groot succes. Alweer voor de zestiende keer werd het toernooi georganiseerd. Deze keer niet op het terrein van 't Hooge Veer van Amarant, maar in een grote tent op evenemententerrein 't Laar. Uit heel Nederland waren de g-voetbalteams naar Tilburg gekomen. Meer dan vijfhonderd mensen met en zonder beperkingen namen deel aan dit evenement. Tijdens het weekend, op zaterdagmiddag 11 april, kreeg Amarant van de gemeente Tilburg een fraaie 'social sofa' ofwel benkske aangeboden. Het benkske zal een mooie plek krijgen op 't Hooge Veer.

COLOFON

Redactie: Wilma Graven, Louis Gijzen, Kees van der Spek,
Thei Stoffels, Ilse van Dongen

Redactie-adres: Wilma Graven, Bredaseweg 570, 5036 NB Tilburg.
Telefoon (013) 464 52 48, e-mail: pr@amarant.nl

Fotografie: Erald van der Aa, Breda (tenzij anders vermeld)

Eindredactie: Ilse van Dongen, Tilburg

Opmaak en druk: Drukkerij Groels, Tilburg